

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC SƯ PHẠM

PHẠM KIM SƠN

**QUẢN LÝ GIÁO DỤC MÔI TRƯỜNG THÔNG QUA HOẠT
ĐỘNG DẠY HỌC Ở CÁC TRƯỜNG TRUNG HỌC CƠ SỞ
THÀNH PHỐ CẨM PHẢ, TỈNH QUẢNG NINH**

Ngành: Quản lý giáo dục

Mã số: 8140114

LUẬN VĂN THẠC SĨ KHOA HỌC GIÁO DỤC

Cán bộ hướng dẫn khoa học: PGS.TS. Trần Hữu Hoan

THÁI NGUYÊN - 2020

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan đây là công trình nghiên cứu của riêng tôi, các kết quả nghiên cứu là trung thực và chưa được công bố trong bất cứ công trình nào khác.

Thái Nguyên, tháng 12 năm 2020

TÁC GIẢ LUẬN VĂN

Phạm Kim Sơn

LỜI CẢM ƠN

Trong quá trình học tập, nghiên cứu và thực hiện luận văn, tôi luôn nhận được sự giúp đỡ tận tình của các thầy cô, bạn bè và đồng nghiệp.

Với tình cảm chân thành, tôi xin trân trọng cảm ơn Ban Giám hiệu và các thầy cô giáo trong khoa Sau Đại học trường Đại học Thái Nguyên đã tận tình chỉ bảo và giúp đỡ tôi trong quá trình học tập, nghiên cứu khoa học.

Tôi xin bày tỏ lòng biết ơn sâu sắc tới PGS.TS Trần Hữu Hoan, một nhà giáo tận tụy, trách nhiệm đã truyền đạt cho tôi những kiến thức quý báu và hướng dẫn, giúp đỡ tôi trong suốt quá trình hoàn thành luận văn này.

Tôi xin gửi lời cảm ơn sâu sắc tới các đồng chí lãnh đạo và toàn thể các anh, chị, các bạn đồng nghiệp công tác tại các trường THCS: Quang Hanh, Cẩm Thịnh, Lý Tự Trọng, Cẩm Sơn, Cửa Ông, thành phố Cẩm Phả, tỉnh Quảng Ninh đã cùng chia sẻ những khó khăn và tạo điều kiện cho tôi trong quá trình nghiên cứu.

Mặc dù đã nỗ lực và cố gắng nhưng chắc chắn luận văn sẽ không tránh khỏi những thiếu sót, tôi rất mong nhận được sự chỉ bảo của các thầy giáo, cô giáo, sự góp ý chân thành của bạn bè đồng nghiệp để luận văn được bổ sung và hoàn thiện hơn.

Tôi xin trân trọng cảm ơn!

Thái Nguyên, tháng 12 năm 2020

Tác giả

Phạm Kim Sơn

MỤC LỤC

LỜI CAM ĐOAN	i
LỜI CẢM ƠN	ii
MỤC LỤC	iii
DANH MỤC VIẾT TẮT	viii
DANH MỤC CÁC BẢNG	ix
MỞ ĐẦU	1
1. Lý do chọn đề tài	1
2. Mục đích nghiên cứu	2
3. Khách thể và đối tượng nghiên cứu.....	2
4. Giả thuyết khoa học	2
5. Nhiệm vụ nghiên cứu.....	3
6. Giới hạn, phạm vi nghiên cứu	3
7. Phương pháp nghiên cứu	3
8. Cấu trúc của luận văn	5
Chương 1. CƠ SỞ LÝ LUẬN VỀ QUẢN LÝ GIÁO DỤC MÔI TRƯỜNG THÔNG QUA HOẠT ĐỘNG DẠY HỌC Ở TRƯỜNG TRUNG HỌC CƠ SỞ	6
1.1. Tổng quan nghiên cứu vấn đề.....	6
1.1.1. Công trình nghiên cứu về giáo dục môi trường cho học sinh phổ thông	6
1.1.2. Công trình nghiên cứu về quản lý hoạt động giáo dục môi trường cho học sinh trường phổ thông	8
1.2. Một số khái niệm cơ bản của đề tài	10
1.2.1. Môi trường, giáo dục môi trường	10
1.2.2. Quản lý giáo dục môi trường.....	14
1.2.3. Quản lý hoạt động giáo dục môi trường thông qua hoạt động dạy học ở trường THCS	17
1.3. Giáo dục môi trường thông qua hoạt động dạy học ở trường THCS	17
1.3.1. Một số đặc điểm tâm - sinh lý học sinh THCS.....	17
1.3.2. Mục tiêu, nhiệm vụ, nguyên tắc của giáo dục môi trường thông qua hoạt động dạy học ở trường THCS	19

1.3.3. Nội dung giáo dục môi trường thông qua hoạt động dạy học ở trường THCS....	22
1.3.4. Phương pháp giáo dục môi trường thông qua hoạt động dạy học ở trường THCS	23
1.3.5. Hình thức tổ chức giáo dục môi trường thông qua hoạt động dạy học ở trường THCS	26
1.3.6. Lực lượng tham gia giáo dục môi trường thông qua hoạt động dạy học ở trường THCS	27
1.3.7. Các điều kiện để tổ chức giáo dục môi trường thông qua hoạt động dạy học ở trường THCS	29
1.4. Quản lý giáo dục môi trường thông qua hoạt động dạy học ở trường THCS.....	30
1.4.1. Quản lý thực hiện mục tiêu giáo dục môi trường thông qua hoạt động dạy học ở trường THCS	30
1.4.2. Tổ chức xây dựng và triển khai thực hiện kế hoạch quản lý giáo dục môi trường thông qua hoạt động dạy học ở trường THCS.....	31
1.4.3. Quản lý nội dung giáo dục môi trường thông qua hoạt động dạy học ở trường THCS	33
1.4.4. Quản lý hình thức và phương pháp tổ chức giáo dục môi trường thông qua hoạt động dạy học ở trường THCS.....	34
1.4.5. Quản lý sự phối hợp các lực lượng tham gia hoạt động giáo dục môi trường thông qua hoạt động dạy học ở trường THCS	35
1.4.6. Tổ chức định kỳ kiểm tra, đánh giá việc thực hiện giáo dục môi trường thông qua hoạt động dạy học ở trường THCS	36
1.4.7. Quản lý các điều kiện tổ chức giáo dục môi trường thông qua hoạt động dạy học ở trường THCS	37
1.5. Các yếu tố ảnh hưởng đến quản lý giáo dục môi trường thông qua hoạt động dạy ở trường THCS	38
1.5.1. Nội dung và chương trình môn học	38
1.5.2. Công tác quản lý, chỉ đạo của Hiệu trưởng nhà trường.....	38
1.5.3. Đội ngũ giáo viên.....	39
1.5.4. Sự phối hợp giữa các lực lượng giáo dục trong nhà trường	39
1.5.5. Cơ sở vật chất, trang thiết bị của nhà trường.....	40

1.5.6. Tính tích cực của học sinh trong việc tham gia các hoạt động giáo dục môi trường và bảo vệ môi trường.....	40
1.5.7. Các lực lượng giáo dục ngoài nhà trường	40
Kết luận chương 1.....	42
Chương 2. THỰC TRẠNG VỀ QUẢN LÝ HOẠT ĐỘNG GIÁO DỤC MÔI TRƯỜNG THÔNG QUA HOẠT ĐỘNG DẠY HỌC Ở CÁC TRƯỜNG TRUNG HỌC CƠ SỞ THÀNH PHỐ CẨM PHẢ - TỈNH QUẢNG NINH.....	44
2.1. Khái quát về tình hình giáo dục trung học cơ sở của thành phố Cẩm Phả, tỉnh Quảng Ninh	44
2.2. Tổ chức khảo sát.....	47
2.2.1. Mục đích khảo sát.....	47
2.2.2. Nội dung khảo sát	47
2.2.3. Đối tượng và phạm vi khảo sát.....	47
2.2.4. Hình thức, phương pháp khảo sát.....	48
2.2.5. Xử lý số liệu.....	48
2.3. Thực trạng hoạt động giáo dục môi trường thông qua hoạt động dạy học ở các trường THCS thành phố Cẩm Phả, tỉnh Quảng Ninh	49
2.3.1. Thực trạng nhận thức của cán bộ quản lý, giáo viên và học sinh về giáo dục môi trường ở các trường THCS thành phố Cẩm Phả, tỉnh Quảng Ninh.....	49
2.3.2. Thực trạng nội dung giáo dục môi trường thông qua hoạt động dạy học đã triển khai ở trường các THCS thành phố Cẩm Phả, tỉnh Quảng Ninh.....	50
2.3.3. Thực trạng phương pháp và hình thức tổ chức giáo dục môi trường thông qua hoạt động dạy học đã tiến hành ở các trường THCS thành phố Cẩm Phả, tỉnh Quảng Ninh.....	52
2.3.4. Thực trạng sự phối hợp các lực lượng trong và ngoài nhà trường trong giáo dục môi trường thông qua hoạt động dạy học ở các trường THCS Thành phố Cẩm Phả, tỉnh Quảng Ninh.....	56
2.4. Thực trạng quản lý giáo dục môi trường thông qua hoạt động dạy học ở các trường THCS thành phố Cẩm Phả, tỉnh Quảng Ninh	57
2.4.1. Thực trạng thực hiện mục tiêu giáo dục môi trường thông qua hoạt động	

dạy học ở các trường THCS thành phố Cẩm Phả, tỉnh Quảng Ninh	57
2.4.2. Thực trạng xây dựng và triển khai thực hiện kế hoạch quản lý giáo dục môi trường thông qua hoạt động dạy học ở các trường THCS thành phố Cẩm Phả, tỉnh Quảng Ninh	61
2.4.3. Thực trạng quản lý nội dung giáo dục môi trường thông qua hoạt động dạy học ở trường THCS thành phố Cẩm Phả, tỉnh Quảng Ninh.....	63
2.4.4. Thực trạng quản lý hình thức và phương pháp tổ chức giáo dục môi trường thông qua hoạt động dạy học ở các trường THCS, thành phố Cẩm Phả	65
2.4.5. Thực trạng quản lý sự phối hợp các lực lượng tham gia giáo dục môi trường thông qua hoạt động dạy học ở các trường THCS, thành phố Cẩm Phả	68
2.4.6. Thực trạng tổ chức kiểm tra, đánh giá việc thực hiện giáo dục môi trường thông qua hoạt động dạy học ở các trường THCS thành phố Cẩm Phả, tỉnh Quảng Ninh	71
2.4.7. Thực trạng quản lý các điều kiện tổ chức giáo dục môi trường thông qua hoạt động dạy học ở các trường THCS thành phố Cẩm Phả (N=226).....	74
2.5. Đánh giá sự ảnh hưởng của các yếu tố đến quản lý giáo dục môi trường thông qua hoạt động dạy học ở các trường THCS thành phố Cẩm Phả, tỉnh Quảng Ninh	76
2.6. Đánh giá chung về thực trạng quản lý giáo dục môi trường thông qua hoạt động dạy học ở các trường THCS, thành phố Cẩm Phả, Quảng Ninh.....	78
2.6.1. Mặt mạnh	79
2.6.2. Hạn chế	79
2.6.3. Nguyên nhân của hạn chế.....	79
Kết luận chương 2.....	81
Chương 3. BIỆN PHÁP QUẢN LÝ GIÁO DỤC MÔI TRƯỜNG THÔNG QUA HOẠT ĐỘNG DẠY HỌC Ở CÁC TRƯỜNG TRUNG HỌC CƠ SỞ THÀNH PHỐ CẨM PHẢ, TỈNH QUẢNG NINH	82
3.1. Các nguyên tắc của việc đề xuất các biện pháp.....	82
3.1.1. Nguyên tắc đảm bảo tính hệ thống	82
3.1.2. Nguyên tắc bảo đảm tính kế thừa	82
3.1.3. Nguyên tắc bảo đảm tính thực tiễn.....	82

3.2. Biện pháp quản lý giáo dục môi trường thông qua hoạt động dạy học ở các trường THCS thành phố Cẩm Phả tỉnh Quảng Ninh	83
3.2.1. Tổ chức bồi dưỡng nhận thức cho đội ngũ cán bộ quản lý, giáo viên, học sinh và các lực lượng xã hội về tầm quan trọng, vị trí của công tác giáo dục môi trường và quản lý giáo dục môi trường thông qua hoạt động dạy học ở trường THCS thành phố Cẩm Phả, tỉnh Quảng Ninh.....	83
3.2.2. Tăng cường chỉ đạo giáo viên tích cực đổi mới nội dung, phương pháp và hình thức tổ chức giáo dục môi trường thông qua hoạt động dạy học gắn với các yêu cầu mới trong giai đoạn hiện nay	85
3.2.3. Tăng cường kiểm tra, đánh giá giáo dục môi trường thông qua hoạt động dạy học ở các trường THCS	87
3.2.4. Tăng cường sự phối hợp hiệu quả các lực lượng trong và ngoài nhà trường trong công tác giáo dục môi trường thông qua hoạt động dạy học ở trường THCS	88
3.2.5. Quản lý các điều kiện đảm bảo cho giáo dục môi trường thông qua hoạt động dạy học ở các trường THCS	90
3.3. Mối quan hệ của các biện pháp.....	92
3.4. Khảo nghiệm về tính cần thiết và tính khả thi của các biện pháp đề xuất.....	93
3.4.1. Những vấn đề chung về khảo nghiệm	93
3.4.2. Phân tích kết quả khảo nghiệm.....	94
Kết luận chương 3.....	98
KẾT LUẬN VÀ KHUYẾN NGHỊ	99
1. Kết luận.....	99
2. Khuyến nghị.....	101
DANH MỤC TÀI LIỆU THAM KHẢO	102
PHỤ LỤC	

DANH MỤC VIẾT TẮT

Viết là	Đọc là
ĐTB	Điểm trung bình
GD	Giáo dục
GD & ĐT	Giáo dục và đào tạo
GDMT	Giáo dục môi trường
THCS	Trung học cơ sở
SL	Số lượng

DANH MỤC CÁC BẢNG

<i>Bảng 2.1a.</i> Thống kê số lớp và học sinh THCS thành phố Cẩm Phả.....	44
<i>Bảng 2.1b.</i> Thống kê số lượng cán bộ quản lý, giáo viên các trường THCS, thành phố Cẩm Phả.....	45
<i>Bảng 2.1c.</i> Thống kê xếp loại hạnh kiểm của học sinh THCS thành phố Cẩm Phả.....	45
<i>Bảng 2.1d.</i> Thống kê xếp loại học lực của học sinh THCS thành phố Cẩm Phả.....	46
<i>Bảng 2.2.</i> Thực trạng nhận thức của cán bộ quản lý, giáo viên và học sinh về giáo dục môi trường ở các trường THCS thành phố Cẩm Phả, tỉnh Quảng Ninh (N=376).....	49
<i>Bảng 2.3.</i> Thực trạng nội dung giáo dục môi trường thông qua hoạt động dạy học đã triển khai ở trường các THCS thành phố Cẩm Phả (N=376)	50
<i>Bảng 2.4.</i> Thực trạng phương pháp giáo dục môi trường thông qua hoạt động dạy học ở các trường THCS thành phố Cẩm Phả	52
<i>Bảng 2.5.</i> Đánh giá của cán bộ quản lý và giáo viên về hình thức giáo dục môi trường thông qua hoạt động dạy học ở các trường THCS thành phố Cẩm Phả.....	54
<i>Bảng 2.6.</i> Đánh giá của học sinh về hình thức giáo dục môi trường cho học sinh THCS, thành phố Cẩm Phả.....	55
<i>Bảng 2.7.</i> Thực trạng sự phối hợp các lực lượng trong và ngoài nhà trường trong giáo dục môi trường thông qua hoạt động dạy học ở các trường THCS Thành phố Cẩm Phả	56
<i>Bảng 2.9.</i> Thực trạng xây dựng và triển khai thực hiện kế hoạch quản lý hoạt động giáo dục môi trường thông qua hoạt động dạy học cho học sinh các trường THCS, thành phố Cẩm Phả (N=226)	61
<i>Bảng 2.10.</i> Thực trạng quản lý nội dung giáo dục môi trường thông qua hoạt động dạy học ở trường THCS thành phố Cẩm Phả (N=226)	63
<i>Bảng 2.11.</i> Thực trạng quản lý hình thức và phương pháp tổ chức giáo dục môi trường thông qua hoạt động dạy học ở các trường THCS, thành phố Cẩm Phả (N=226).....	65